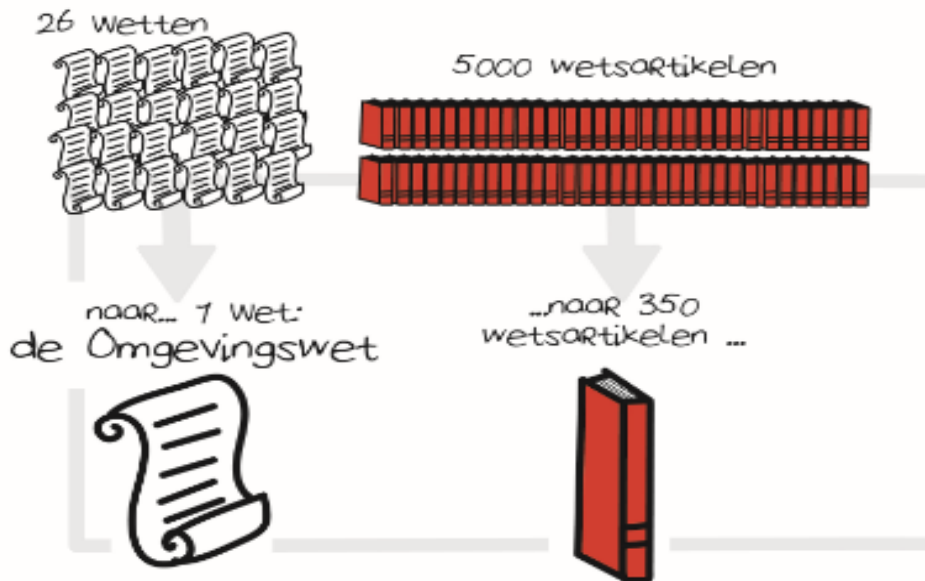

Bijlage 1 Doelen en instrumenten Omgevingswet

De Omgevingswet brengt grote veranderingen met zich mee. Niet alleen ten aanzien van de inhoud van de nieuwe wet, maar ook ten aanzien van de wijze waarop daarmee wordt omgegaan. De minister van I&M geeft aan dat de grootste veranderingen betrekking hebben op het laatste aspect. Houding en cultuur moeten wijzigen.

De Omgevingswet brengt alle wetten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving bij elkaar. Dit kan als volgt worden verbeeld:

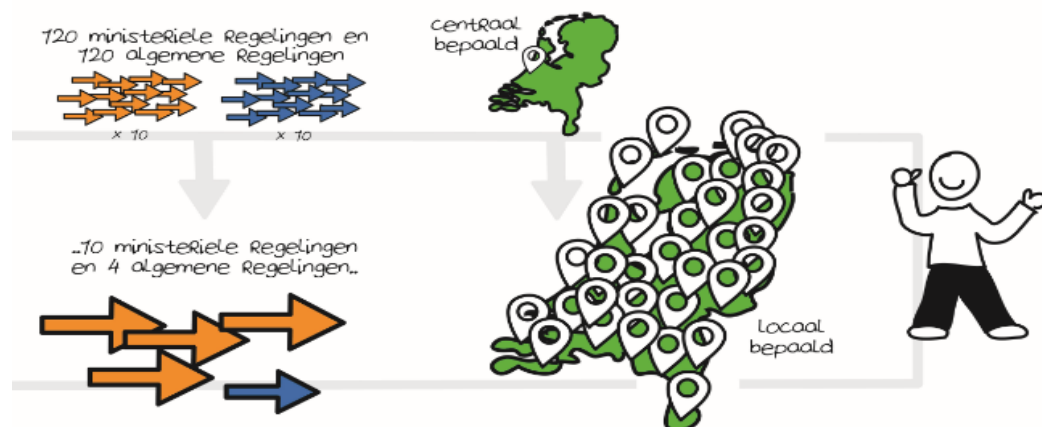

Het terugbrengen van het aantal regels vindt overigens niet alleen plaats op wetsniveau. Ook het aantal uitvoeringsbesluiten en ministeriele regelingen wordt aanzienlijk teruggebracht. Er resteren straks vier uitvoeringbesluiten:

- Omgevingsbesluit
- Besluit kwaliteit leefomgeving
- Besluit activiteiten leefomgeving
- Besluit bouwwerken leefomgeving

De uitvoeringsbesluiten zijn zodanig opgesteld dat deze ruimte aan gemeenten overlaten om eigen afwegingen te maken.

Dit kan als volgt worden verbeeld:

2. Doelen Omgevingswet

De Omgevingswet heeft een aantal duidelijke doelen. Belangrijk doel is het beschermen en het tot stand brengen van een goede fysieke leefomgeving. Wat een goede fysieke leefomgeving is, wordt door rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en de maatschappij gezamenlijk bepaald. De Omgevingswet geeft aan wat in ieder geval onder fysieke leefomgeving wordt verstaan, zoals bijvoorbeeld natuur, water, bodem, lucht, landschappen, bouwwerken en cultureel erfgoed.

De fysieke leefomgeving raakt ook de volksgezondheid en het welzijn. De inrichting van de fysieke leefomgeving kan invloed hebben op de gezondheid of het welzijn van mensen.

Daarnaast kent de Omgevingswet ook enkele concrete doelen. Vier doelen kunnen als volgt worden verbeeld.

Twee andere belangrijke onderwerpen zijn participatie en digitalisering.

Beleid en regels dienen in nauw overleg met derden tot stand te komen. De insteek van de Omgevingswet is dat de overheid zijn oor ten luister legt in de maatschappij en met haar beleid en regels aansluit op maatschappelijke ontwikkelingen en vraagstukken. Hierbij kijkt de overheid ook welke rol zij bij de beleid- en besluitvorming inneemt. Zij kan bijvoorbeeld reguleren, regisseren, stimuleren, faciliteren of loslaten. De gedachtegang over de rol van de overheid is niet nieuw. De Omgevingswet speelt hierop in voor het fysieke domein. Op dit punt kan een vergelijk worden gemaakt met de decentralisatieslag in het sociale domein.

De digitalisering heeft betrekking op het op een snelle en effectieve manier kunnen maken en uitvoeren van de instrumenten. En om iedereen op een goede wijze te kunnen informeren over de instrumenten en de informatie die daaraan ten grondslag ligt. In het kader van de digitalisering wordt gewerkt aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het DSO vervangt www.ruimtelijkeplannen.nl, het digitale loket voor het aanvragen van omgevingsvergunningen (OLO, omgevingsloket on line) en de internetmodule voor het checken of voor milieugerelateerde activiteiten een vergunning of melding nodig is (AIM, Activiteitenbesluit Internetmodule).

De Omgevingswet streeft ook nadrukkelijk naar een andere houding en andere cultuur. Zoals gezegd, is dit volgens de minister een van de belangrijkste opgaven. De Omgevingswet gaat uit van de ja-mits benadering in plaats van de nee-tenzij. Uitgangspunt is dus dat een activiteit kan, mits deze voldoet aan de regels. De activiteit staat centraal en niet de regel. Overheden kunnen zich niet meer verschuilen achter een regel. Zij moeten een inhoudelijk oordeel geven over een activiteit en kijken hoe deze zich verhoudt tot een goede fysieke leefomgeving. Dit betekent niet dat alle activiteiten zijn toegestaan. Op het moment dat een activiteit niet in overeenstemming is met een goede fysieke leefomgeving, kan deze geen doorgang vinden. De Omgevingswet is immers gericht op het in standhouden of het bereiken van een goede fysieke leefomgeving. Wat dat binnen een gemeente is, bepaalt de gemeente binnen de door het rijk en de provincie gegeven grenzen. Aspecten als een goede rechtszekerheid en rechtsgelijkheid blijven bij de besluitvorming een rol spelen.

De Omgevingswet is geen vrijbrief voor het bestaan van activiteiten. De Omgevingswet biedt gemeenten de mogelijkheden om op een verantwoorde en zorgvuldige manier om te gaan met de fysieke leefomgeving. En om maatwerk te kunnen verrichten ten aanzien van activiteiten wanneer dat gewenst en mogelijk is.

Last but not least kan de dienstverlening worden genoemd. De Omgevingswet wil het mogelijk maken om de dienstverlening te verbeteren. Inzichtelijkheid en snelheid zijn hiervan belangrijke pijlers. Maar ook de hiervoor genoemde verandering van de basishouding van nee-tenzij naar ja-mits en het centraal stellen van de activiteit in plaats van de norm zijn hiervan voorbeelden. Veel gemeenten zijn op dit moment sterk georganiseerd vanuit wetten, systemen en processen, de systeemwereld. De aansluiting met de leefwereld van de inwoners en ondernemers wordt wel steeds meer gezocht, maar de systeemwereld is nog erg dominant. Een verschuiving van de systeemwereld naar de leefwereld draagt bij aan een betere dienstverlening. Ditzelfde geldt voor de digitalisering en het gebruik van geo-informatie. Met behulp van de digitalisering kunnen regels snel inzichtelijk worden gemaakt en met openbare geo-informatie weet iedereen snel wat voor mogelijkheden, beperkingen, waarden of kwaliteiten binnen een gebied aanwezig zijn.

3. Instrumenten

De Omgevingswet kent zes kerninstrumenten.

Voor gemeenten zijn op dit moment met name de omgevingsvisie, het programma, het omgevingsplan en de omgevingsvergunning van belang.

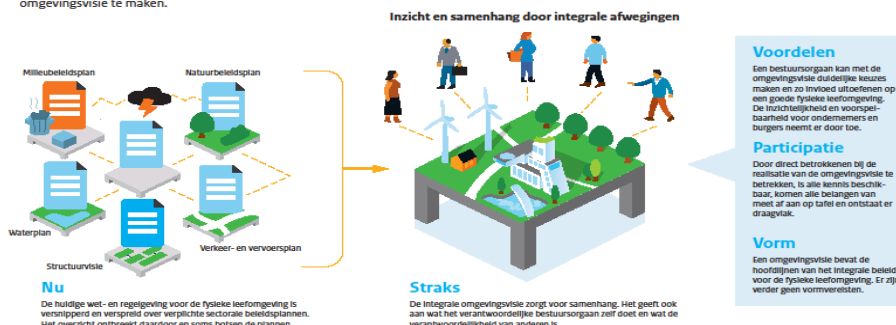
Omgevingsvisie

De gemeentelijke omgevingsvisie bevat de keuzes van de raad ten aanzien van de fysieke leefomgeving en bevat de hoofdlijnen van het te voeren beleid. In een omgevingsvisie geeft de raad aan hoe hij de fysieke leefomgeving ziet en welke normen daarbij eventueel worden gehanteerd. Het opstellen van een omgevingsvisie is verplicht. De omgevingsvisie is een vormvrij instrument. Het wordt volledig aan de gemeente overgelaten wat de vorm, opzet en inhoud is. De omgevingsvisie is een kaderstellend document. De uitvoering van het beleid ten aanzien van de fysieke leefomgeving vindt plaats binnen deze kaders.

INSTRUMENTEN

Omgevingsvisie

In een omgevingsvisie staan de ontwikkelingen en ambities voor een grondgebied. Daarbij rekening houdend met onderwerpen als bouwen, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur en cultureel erfgoed. De visie is geen gedetailleerd plan maar toont de hoofdlijnen voor het langetermijnbeleid. Het Rijk, de provincies en gemeenten zijn verplicht een omgevingsvisie te maken.

Programma

Een programma is gericht op de uitvoering van de omgevingsvisie. In een programma kan worden opgenomen op welke wijze gekomen kan worden tot de doelen van de omgevingsvisie. Een programma bevat maatregelen voor bescherming, beheer, gebruik en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Het kan plannen bevatten voor de uitvoering van projecten of maatregelen om sectorale doelen te verwezenlijken of om aan omgevingswaarden te (blijven) voldoen. Het kan ook kaders stellen voor de uitoefening van bevoegdheden door het bestuursorgaan dat het programma vaststelt.

Een programma kan betrekking hebben op de integrale doelen, maar ook op sectoraal beleid als bijvoorbeeld bodem, geluid, verkeer, natuur en water.

Omgevingsplan

Het omgevingsplan bevat alle gemeentelijke regels in het kader van de fysieke leefomgeving en regels voor activiteiten die de fysieke leefomgeving kunnen beïnvloeden. Welke regels worden opgenomen en hoe die eruit zien bepaalt de raad bij de vaststelling van het omgevingsplan. Onderwerpen kunnen globaal of gedetailleerd worden geregeld. Het mag duidelijk zijn dat globale regels bij de uitvoering van het omgevingsplan een nadere afweging door het college mogelijk maken.

Gemeenten kunnen in het kader van het omgevingsplan activiteiten vergunningsvrij verklaren. Dit past in de lijn van de Omgevingswet om te werken met algemene regels in plaats van omgevingsvergunningen.

De systematiek van de omgevingsvergunning blijft nagenoeg gelijk aan het huidige systeem onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Omgevingsvergunning

De systematiek van de omgevingsvergunning blijft nagenoeg gelijk aan het huidige systeem onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.